

**DRIFTSOVERENSKOMST OG KONTRAKT FOR
DEN SELVEJENDE DAGINSTITUTION
Uden hjemtagelse af administrationen
Børnehuset Stjernen**

1. august 2019

Indholdsfortegnelse

Overordnet formål med kontrakten	3
Del I	4
Driftsoverenskomst mellem bestyrelsen for den selvejende daginstitution Børnehuset Stjernen og Herning Kommune om drift af daginstitution for børn.....	4
Tillæg til driftsoverenskomst mellem den selvejende daginstitution Børnehuset Stjernen og Herning Kommune:.....	9
Del II	10
Dagtilbudsloven	10
Formålsbestemmelser for dagtilbud til børn	10
Herning Kommunes retningslinjer og rammer for kontrakten	11
Herning Kommunes visioner.....	11
Værdigrundlag for Dagtilbud for Børn	12
Værdigrundlag for Børnehuset Stjernen.....	12
Dialogmodel	14
Tilsynet i dagtilbuddene	15
Personaleforhold	15
DEL III	16
Mål og principper for læring i dagtilbud i Herning Kommune:	16
The golden cirkel: Why, how and what?.....	16
Pædagogiske læreplaner.....	16
Ressourcetildeling	18
Kapitel 1. Typer af daginstitutions- SFO- og klubtilbud.....	18
Kapitel 2. Åbningstid og pladstyper.....	18
Kapitel 3. Budgettildeling	18
Kapitel 4. Sammensætning af pædagogisk personale	19
Kapitel 5. Ændringer mv.	19
Herning Kommunes indkøbspolitik	20
Tillæg: Sprogvurdering og sprogstimulering af børn i dagtilbud i Herning Kommune	21
Pladsantal, åbningstimer og aldersgrupper.....	22

Kontraktens opbygning

Kontrakten består af tre dele.

Del I er driftsoverenskomsten for de selvejende dagtilbud

Del II beskriver de lovmæssige krav og de overordnede kommunale rammer og retningslinjer for daginstitutionens virksomhed.

Del III indeholder praktiske redskaber til udførelse af den daglige pædagogiske praksis.

Dato på forsiden gælder del 1

Overordnet formål med kontrakten

- at synliggøre service- og kvalitetsniveau
- at danne udgangspunkt for dialog mellem den politiske ledelse og dagtilbuddene
- at fokus på prioritering og kvalitet øges gennem intern dialog i daginstitutionen og via dialog med eksterne samarbejdspartnere.
- at sikre fleksibilitet i pladsantal, pladssammensætning og åbningstid
- at sikre en tæt sammenhæng mellem ressourcefordeling og det faktiske antal indskrevne børn i det enkelte dagtilbud

Kontraktens parter og grundlag

Kontrakten, herunder driftsoverenskomsten mellem bestyrelsen for den selvejende daginstitution Børnehuset Stjernen og Herning Byråd er indgået i henhold til Dagtilbudsloven.

Kontrakten gøres tilgængelig for daginstitutionens medarbejdere og forældregruppe, og lægges på daginstitutionens hjemmeside.

Del I

Driftsoverenskomst mellem bestyrelsen for den selvejende daginstitution Børnehuset Stjernen og Herning Kommune om drift af daginstitution for børn.

Driftsoverenskomst mellem den selvejende daginstitution Børnehuset Stjernen og Herning Kommune, om drift af daginstitution for børn og unge i henhold til Dagtilbudsloven §19, stk. 3.

Bygningerne lejes/ejes af: Herning Kommune

Der er for daginstitutionen indgået vedtægt med Herning Kommune som grundlag for denne kontrakt.

Ifølge lov om dag-, fritids- og klubtilbud mv. til børn og unge og Dagtilbudsloven har kommunen det overordnede ansvar for dag- og fritidstilbuddene samt andre socialpædagogiske fritidstilbud i kommunen. Den selvejende daginstitution indgår i kommunens tilbudsstruktur og er en integreret del både af kommunens samlede generelle tilbud til børn og af den forebyggende og støttende indsats til børn. Selvejende daginstitutioner er omfattet af en række af Herning Kommunes politikker samt de til enhver tid gældende forhåndsftaler på dagtilbudsområdet i kommunen, herudover de af kommunen fastsatte mål og rammer for dagtilbuddenes arbejde. De gældende politikker fremgår af Tillæg til driftsoverenskomst. Kommunen har i henhold til Dagtilbudslovens § 5 både ret og pligt til at føre tilsyn med selvejende daginstitutioner.

Daginstitutionen er omfattet af de love, der er gældende på dagtilbudsområdet, desuden er alle offentlige institutioner omfattet af kravet om elektronisk fakturering.

I henhold til dagtilbudslovens §19, stk. 3 samt § 16 om tilsyn og § 43 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område indgås følgende overenskomst:

ANTAL PLADSER OG OPTAGELSE

§ 1. Daginstitutionens maksimale pladsantal, respektive aldersgrupper og evt. specialpladser for børn og unge som daginstitutionen modtager, fremgår af det til denne kontrakt tilhørende "Pladsantal og åbningstimer" i del III. Samtlige pladser er til rådighed for Herning Kommune.

§ 2. Bestemmelse om optagelse i daginstitutionen træffes af Herning Kommune i overensstemmelse med de af kommunen fastlagte visitationskriterier. Såfremt der er tale om optagelse af børn med særlige behov, drøftes disse særlige behov med daginstitutionens ledelse forinden optagelse.

DAGINSTITUTIONENS YDELSES- OG OPGAVEMÆSSIGE RAMMER

§ 3. Daginstitutionens leder varetager under ansvar overfor daginstitutionsbestyrelsen den daglige pædagogiske og administrative ledelse af daginstitutionen. Daginstitutionslederen udgør sammen med den/de pædagogiske ledere et ledelsesteam.

Stk. 2. Når daginstitutionen anvender den to-strengede bestyrelsesmodel, er lederen forpligtet af forældrebestyrelsens (minimumskompetence) fastlagte pædagogiske principper.

Stk. 3. Forældrebestyrelsen fastsætter principper for daginstitutionens virksomhed, inden for hvilke dagtilbudslederen administrerer daginstitutionen, herunder:

- principper for de pædagogiske aktiviteter i daginstitutionen
- principper for samarbejde mellem hjem og daginstitution
- sikring af dialogen mellem forældrebestyrelsen og forældregruppen
- principper for anvendelse af daginstitutionens børnerelaterede midler
- udtale sig til forslag fra Center for Børn og Læring

- inddrages aktivt i drøftelser af processen i relation til arbejdet med de pædagogiske læreplaner, som eks. inddrages i hvordan ressourcer i lokalsamfundet kan bringes i spil med henblik på at skabe trygge og pædagogiske læringsmiljøer for børnene
- inddrages i daginstitutionens arbejde med at skabe gode overgange

Stk. 3. Daginstitutionen er omfattet af de bestemmelser, politikker og regler som fremgår af kontraktmaterialet.

§ 4. Herning Kommune fastsætter de ugentlige åbningstimer. Meddelelse om ændringer i de ugentlige åbningstimer skal gives med mindst 2 måneders varsel til udgangen af en måned.
Stk. 2. Herning Kommune fastlægger i forbindelse med vedtagelse af kommunens årsbudget de ugentlige åbningstimer. Åbningstimerne vedtages senest d. 15. oktober, for efterfølgende kalenderår.

De ugentlige åbningstimer er udtryk for den ugentlige tid forældre, har krav på at kunne benytte et dagtilbud.

Der er ikke løstrevne lukkedage i Herning Kommune i henhold til lovgivningen på området. Dog kan daginstitutionen lukke 5/6 og 24/12. De ugentlige åbningstimer fremgår af del III kapitel 2.

Stk. 3. Bestyrelsen fastlægger placering af den daglige åbningstid i samarbejde med ledelse og MED-udvalg og efter forudgående dialog med forældrene. Fastsættelse af åbningstidens placering sker under hensyntagen til,

- forældrenes behov for åbningstid,
- en rationel drift af daginstitutionen,

Den daglige placering af åbningstiden fastlægges, ~~ud fra de fastsatte årlige åbningstimer,~~ senest d. 1. december, gældende fra 1. januar efterfølgende år. Såfremt det undtagelsesvis bliver nødvendigt at ændre på den fastsatte daglige åbningstid, skal placering af den ændrede daglige åbningstid varsles til forældre senest 1 måned før ændringen træder i kraft.

Stk. 4. Daginstitutionens åbningstimer og typer af åbningstidstilbud fremgår af det til kontraktmaterialet tilhørende del III kapitel 2.

BUDGET OG REGNSKAB

§ 5. Daginstitutionens budgetmæssige tildeling af økonomiske ressourcer til personale og øvrige driftsudgifter fastsættes i daginstitutionens årsbudget. Årsbudgettet fastsættes af Herning Kommune med baggrund i det forventede gennemsnitlige antal børn i respektive aldersgrupper, og pladstyper, som daginstitutionen forventes at have indskrevet i budgetåret. Forud for fastsættelse af det forventede gennemsnitlige antal børn som daginstitutionen forventes at have indskrevet i budgetåret, skal daginstitutionen have adgang til at fremkomme med bemærkninger til Center for Børn og Læring.

Stk. 2. Daginstitutionen er omfattet af de af kommunalbestyrelsen fastsatte retningslinjer for budgettildeling samt andre retningslinjer om anvendelse af driftsmidlerne, herunder økonomiske selvforvaltning/lønsumsstyring, rammestyring, overførselsadgang m.v.. I øvrigt henvises til principper for økonomisk styring.

Stk. 3. Der foretages i regnskabsåret en periodevis tilretning af daginstitutionens årsbudget, på baggrund af det faktiske antal indskrevne børn i de respektive aldersgrupper og pladstyper.

Stk. 4. Regler og principper for tildeling af økonomiske ressourcer til personale og øvrige driftsudgifter, samt fastsættelse af de økonomiske rammer herfor, fastsættes af Herning Byråd.

§ 6. Herning Kommune afholder daginstitutionens udgifter til drift som daginstitution til børn. Som bestyrelsesmedlem er man forpligtet på at medvirke til overholdelse af budgettet.

Stk. 2. Daginstitutionen forpligter sig til at overholde det til enhver tid gældende budget jfr. § 5. De fastsatte regler herfor fremgår af denne kontrakts § 9, stk. 2. Daginstitutionen forpligter sig på at foretage løbende budgetkontrol.

§ 7. Bogholderi og regnskabsføring varetages af daginstitutionen, og årsregnskab indsendes til Herning Kommune indenfor den af Herning Kommune fastsatte tidsfrist.

I de tilfælde, hvor daginstitutionens bogholderi og regnskabsføring sker på Herning Kommunes økonomisystem ØS, udfærdiges regnskabet indenfor de tidsfrister, som er gældende herfor.

Stk. 2. Regnskabet revideres af en af Herning Kommune registeret revisor. I de tilfælde, hvor daginstitutionen foretager bogholderi og regnskabsførelse på Herning Kommunes økonomisystem ØS, skal regnskabet revideres af Herning Kommunes revisor.

§ 8. Til imødegåelse af daginstitutionens daglige udgifter udbetaler Herning Kommune månedsvist forskud.

Stk. 2. Betaling af udgifter som vedrører daginstitutionens drift mv., eksklusiv lønudbetaling jfr. § 15, sker ved daginstitutionens foranstaltning, med mindre andet aftales.

§ 9. Den endelige fastsættelse af Herning Kommunes betaling af udgifter til daginstitutionens drift sker på grundlag af daginstitutionens reviderede årsregnskab, der skal omfatte både driftsregnskab og status, og aflægges i overensstemmelse med budgettets kontoplan.

Stk. 2. Daginstitutionens adgang til overførsel af mer- eller mindreforbrug fra regnskabsår til efterfølgende budgetår, følger de af Herning Byråd fastsatte regler.

§ 10.

Daginstitutionens budgetmæssige tildeling af økonomiske ressourcer til personale og øvrige driftsudgifter fastsættes i daginstitutionens årsbudget, der beregnes ud fra retningslinjer fastsat i det gældende administrationsgrundlag. Administrationsgrundlaget er politisk godkendt, og fastlægger hvordan ressourcerne skal fordeles til kommunens daginstitutioner. Daginstitutionens årsbudget består primært af variable tildelinger, der fordeles på basis af det forventede børnetal pr. pladstype (årsnormering). Resten af daginstitutionens budget består af faste poster til grundtildeling og bygningernes drift mv. Ved opstart af nyt budgetår, vil daginstitutionerne have mulighed for, at komme med bemærkning til den fastsatte årsnormering pr. pladstype.

Stk. 2. De variable tildelinger reguleres ultimo regnskabsåret, som følge af det faktiske antal indskrevne børn pr. pladstype.

Stk. 3. Daginstitutionen forpligtiger sig til, at overholde det til enhver tid gældende budget i henhold til de fastsatte regler herfor (denne kontrakts § 10 stk. 1.).

Stk. 4. Daginstitutionen forpligtiger sig ligeledes til, at overholde gældende retningslinjer og tidsfrister for kommunen i forhold til budgetopfølgning og regnskabsaflæggelse mv.

Stk. 5. Bogholderi og regnskabsføring varetages af daginstitutionens leder. Betaling af udgifter som vedrører daginstitutionens drift mv., eksklusiv lønudbetaling (jf. denne kontrakts § 12), sker ved daginstitutionens foranstaltning, med mindre andet aftales. Daginstitutionens bogholderi og regnskabsføring sker på Herning Kommunes økonomisystem ØS.

Stk. 6. Daginstitutionens adgang til overførsel af mer- eller mindre forbrug fra ét regnskabsår til efterfølgende budgetår, følger de af Herning Byråd fastsatte regler.

FORÆLDREBETALING OG ØVRIGE INDTÆGTER

§ 11. Betaling for ophold i dagtilbud fastsættes af Herning byråd.

Stk. 2. Betaling for ophold i dagtilbud opkræves af Herning Kommune.

§ 12. Daginstitutionen kan finansiere aktiviteter og udgifter som ligger udover den i § 4, stk. 1 og stk. 2 beskrevne ydelse ved hjælp af fondsmidler, legater, gaver, indsamlinger og lignende. Disse beskrevne indtægter som daginstitutionen og støtteforeninger måtte modtage, må ikke betinge en modydelse, og må ikke omfatte bidrag som har til formål at fremme særlige politiske, religiøse eller økonomiske interesser, og må ikke bestå af bidrag som kan sidestilles med opkrævning af forældrebetaling udover den af Herning Kommune fastsatte.

Stk. 2. Daginstitutionen kan levere tilkøbsydelse i det omfang, at ydelsen er i overensstemmelse med Dagtilbudsloven og hele kontraktmaterialet, og betalingen for ydelsen svarer til den faktiske omkostning (såvel direkte som indirekte omkostninger) for denne. Tilkøbsydelsen kan ikke omfatte tilkøb af yderligere åbningstid, som ligger udover det i "Pladsantal og åbningstimer" i del III angivne. Det skal til enhver tid være frivilligt for børn og forældre at benytte sig af en tilkøbsydelse.

§ 13. Enhver indtægt og ethvert bidrag som daginstitutionen modtager, samt alle udgifter som daginstitutionen afholder, skal fremgå af daginstitutionens regnskab.

PERSONALE

§ 14. Daginstitutionens bestyrelse ansætter og afskediger personale inden for de rammer, der er fastsat i budgettet, dog skal Herning Kommune så vidt muligt søges orienteret forinden uansøgt afsked af personale iværksættes.

Stk. 2. Ansættelse og afskedigelse af daginstitutionens leder sker under forbehold af Herning Kommunes godkendelse. Daginstitutionen skal ved opslag af stillingen tage forbehold herom. Herning Kommune deltager ved ansættelse af daginstitutionslederen, ligesom Herning Kommune forud for godkendelse af lederen forudsætter, at vedkommende har gennemgået en profiltest i forbindelse med ansættelsesforløbet, jfr. tillæg til driftsoverenskomsten.

Stk. 3.

Forinden ændring af ledelsesstrukturen iværksættes skal Herning Kommune inddrages/orienteres.

St. 4.

Kompetencen til ansættelse af leder ved selvejende daginstitutioner, der giver anledning til tvivl er/forbliver i Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Stk. 5. Daginstitutionen er forpligtet til at modtage praktikanter fra relevante uddannelser, herunder lønnede praktikanter fra pædagogseminarier og Diakonhøjskolen samt praktikanter fra den pædagogiske grunduddannelse (PAU). Placering af disse sker efter forudgående drøftelse mellem Herning Kommune og daginstitutionen.

Daginstitutionen er ligeledes forpligtet til at påtage sig ansvar i forhold til arbejdsmarkedet svarende til kommunens indsats i kommunale institutioner med hensyn til rummelighed og mangfoldighed.

§ 15. Personale der ansættes ved den selvejende daginstitution er undergivet Kommunernes Lønningsnævns kompetenceområde jf. Lov om Kommunernes Styrelse.

Stk. 2. Løn- og ansættelsesvilkår for daginstitutionens personale fastsættes efter aftale mellem Kommunerne Landsforening (KL) og de forhandlingsberettigede personaleorganisationer.

Stk. 3. Herning Kommune kan indgå bindende forhåndsaftaler for hele daginstitutionsområdet. Løndannelsen kan helt eller delvis udlægges til den enkelte daginstitution.

Stk. 4. Den selvejende daginstitution er omfattet af rammeaftaler og andre aftaler om personalemæssige forhold, som er indgået mellem Kommunernes Landsforening (KL) og relevante forhandlingsberettigede personaleorganisationer.

§ 16. Beregning og udbetaling af lønninger sker ved Herning Kommunes foranstaltning. Såfremt den selvejende daginstitution selv ønsker at forestå beregning og udbetaling af lønninger, vil dette fremgå af bilag til denne driftsoverenskomst jfr. § 21, stk. 4.

ØVRIGE FORHOLD

§ 17. De udgifter, som Herning Kommune måtte udrede til daginstitutionens om- eller tilbygning og til ekstraordinær vedligeholdelse og til ekstraordinær anskaffelse af inventar, betragtes som lån og skal sikres ved pant i daginstitutionens ejendom. Pantsikrede lån afskrives over en årrække.

Stk. 2. For daginstitutioner i lejede lokaler kan de i § 17 nævnte lån til ekstraordinær anskaffelse af inventar sikres ved gældsbrief.

Stk. 3. Inventar, der er finansieret som anført i § 17 stk. 1 og § 17, stk. 2 eller over et af Herning Kommune godkendt budget, må ikke fjernes fra daginstitutionen uden Herning Kommunes godkendelse.

Stk. 4. Udnyttelsen af daginstitutionens fysiske rammer skal overholde den lovgivning, som gælder for daginstitutionen.

§ 18. Daginstitutionen må ikke uden Herning Kommunes forudgående samtykke afhænde, pantsætte eller udleje daginstitutionens faste ejendom(me) eller benytte ejendommen(e) til andet formål end til daginstitutionsvirksomhed.

Stk. 2. Daginstitutionen kan ikke uden Herning Kommunes forudgående samtykke træffe beslutning om optagelse eller overtagelse af lån - ej heller ved mellemregning med andre daginstitutioner - eller ændringer i lånevilkår eller forpligte sig ved kaution eller anden økonomisk garanti eller foretage ændring af vilkår for eventuelle eksisterende garanti-forpligtelser eller lignende.

Stk. 3. Daginstitutionen kan ikke påtage sig forpligtelser, der skal finansieres ved optagelse af lån, forinden daginstitutionen har opnået Herning Kommunes samtykke til finansiering ved lån.

Stk. 4. Ved daginstitutionens ophør skal anvendelse af en eventuel formue godkendes af Herning Kommune jævnfør vedtægtens bestemmelser.

Stk. 5. Det er tilladt daginstitutionerne at indgå lejemål, dog kun indenfor det vedtagne årsbudget. Indgåelse af leasingaftaler skal følge Økonomi- og Erhvervsudvalgets godkendte retningslinjer for leasing.

Daginstitutionen kan ikke indgå lejekontrakter eller på andre måder binde sig økonomisk uden forudgående godkendelse af Herning Kommune.

§ 19. Daginstitutionen er forpligtet til, at have IT-udstyr, som til enhver tid kan kommunikere på Herning Kommunes intranet i overensstemmelse med Herning Kommunes IT-politik.

§ 20. Daginstitutionen er forpligtet til at følge den til enhver tid fastsatte budgetprocedure og budgetcyklus, som gøres gældende for dagtilbudsområdet i Herning Kommune.

OPSIGELSE, ÆNDRINGER OG IKRAFTTRÆDEN

§ 21. Overenskomsten kan af begge parter opsiges med 9 måneders varsel til udgangen af en måned.

Stk. 2. Overenskomstens parter kan, såfremt der er væsentlige ændringer, anmode om genforhandling af det til kontraktmaterialet tilhørende "Pladsantal og åbningstimer" i del III.

Stk. 3. Aftaler indgået mellem kommunen og daginstitutionsbestyrelsen vedrørende nærmere enkeltheder om daginstitutionsdriften, kan indeholdes i protokollerede tillæg til overenskomsten.

Stk. 4. Særlige individuelle forhold der måtte gøre sig gældende for drift af den selvejende daginstitution, kan aftales ved indgåelse af tillægsaftale til denne kontrakt, eller ved tillægsbeskrivelse.

§ 22. Denne overenskomst træder i kraft d. 1. august 2019

Herning den _____

Formand for den selvejende daginstitution
Børnehuset Stjernen

for Herning Kommune
Center for Børn og Læring

Tillæg til driftsoverenskomst mellem den selvejende daginstitution Børnehuset Stjernen og Herning Kommune:

Den selvejende daginstitution forpligtiger sig til enhver tid på at efterleve de til enhver tid gældende politikker/regler, for så vidt det drejer sig om dagtilbudsområdet:

- Børne- og ungepolitik
- Arbejds miljøpolitik
- Tilsynspolitik
- Indkøbspolitik
- Samarbejdet mellem dagtilbud og fritidstilbud samt skolen
- Samarbejdet mellem dagtilbud og andre relevante aktører, herunder den kommunale sundhedspleje, Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) m.v. Andre relevante aktører kan f.eks. være tale-høre pædagoger m.v.
- Samarbejdet mellem dagtilbud og sundhedsplejen i forhold til børn, der allerede er optaget i dagtilbud

Den selvejende daginstitution har tilsluttet sig:

- Herning Kommunes arbejdsmiljøpolitik og arbejdsmiljøorganisation

Selvejende daginstitutioner med fælles lokaler på skolen skal benytte kommunal rengøring i disse.

Der opfordres til i disse situationer, at afsøge muligheden for at benytte fælles teknisk servicemedarbejder.

Forud for godkendelse af ansættelse af leder i en selvejende daginstitution forudsættes gennemgang af ansættelsestest gennemført af HR-afdelingen, Herning Kommune. Værktøjet People's Tools eller tilsvarende anvendes i forbindelse med testen.

Center for Børn og Læring deltager i ansættelsessamtalen i forbindelse med ansættelse af daginstitutionslederen.

Daginstitutionslederen er forpligtet til at følge Center for Børn og Lærings Lederkodeks

Tillægget underskrives af:

Herning den _____

Formand for den selvejende daginstitution
Børnehuset Stjernen

for Herning Kommune
Center for Børn og Læring

Del II

Dagtilbudsloven

Daginstitutionerne er oprettet efter Dagtilbudslovens § 19 og drives herefter.

Daginstitutionerne skal leve op til Dagtilbudsloven og lovens formålsbestemmelser, hvilket indebærer, at tilbuddene skal være sammensat og tilrettelagt, så de opfylder de hensyn og principper der er i formålsbestemmelserne. (Dagtilbudslovens § 1)

Dagtilbudslovens lovmæssige krav til daginstitutionerne er udarbejdelse af følgende.

- evaluering af de 6 læreplanstemaer – evalueres hvert andet år
- efter en konkret vurdering i daginstitutionen tilbyde sprogvurdering til 3 årige i daginstitutionen
- børnemiljøvurdering indarbejdes i de pædagogiske læreplaner
- tilbyde et sundt frokostmåltid. Hvert 2. år skal daginstitutionens bestyrelse fremadrettet forholde sig til daginstitutionens evt. tilbud om et sundt frokostmåltid.

De lovmæssige formålsbestemmelser

De overordnede formålsbestemmelser for alle tilbud efter dagtilbudsloven

Formålet med denne lov er at:

- fremme børns og unges trivsel, udvikling og læring gennem dag-, fritids- og klubtilbud samt andre socialpædagogiske fritidstilbud,
- give familien fleksibilitet og valgmuligheder i forhold til forskellige typer af tilbud og tilskud, så familien så vidt muligt kan tilrettelægge familie- og arbejdsliv efter familiens behov og ønsker,
- forebygge negativ social arv og eksklusion ved, at de pædagogiske tilbud er en integreret del af både kommunens samlede generelle tilbud til børn og unge og af den forebyggende og støttende indsats over for børn og unge med behov for en særlig indsats, herunder børn og unge med nedsat psykisk og fysiske funktionsevne, og
- skabe sammenhæng og kontinuitet mellem tilbuddene og gøre overgange mellem tilbuddene sammenhængende og alderssvarende udfordrende for børnene.

Formålsbestemmelser for dagtilbud til børn

Formålsbestemmelser for børn i alderen fra 0 år og til skolestart

§ 7. Dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.

Stk. 2. Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene give børn omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse og bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst.

Stk. 3. Børn i dagtilbud skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.

Stk. 4. Dagtilbud skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for og oplevelse med demokrati. Dagtilbud skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund.

Stk. 5. Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene sikre børn en god overgang fra hjem til dagtilbud. Dagtilbud skal endvidere i samarbejde med forældre og skole sikre børn en god sammenhængende overgang mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.

Herning Kommunes retningslinjer og rammer for kontrakten

De kompetencemæssige rammer for dagtilbuddene beskrives i følgende dokumenter:

- Børne- og ungepolitik
- Det pædagogiske grundlag
- Kvalitetsrapporter
- Herning Kommunes værdigrundlag
- Gældende retningslinjer for tilsyn i Herning Kommune
- Økonomiske styringsprincipper
- Herning Kommunes kasse- og regnskabsregulativ
- Competenceplan for Herning Kommune
- MED-aftale for Herning Kommune/arbejdsmiljøpolitikken
- Politikker for Herning Kommune
- Retningslinjer for straffeattester/børneattester
- Sundheds mindset
- IT-politik
- Politik for sårbare børn og unge
- Sprog- og læsestrategi
- Politik for sponsorater og leasing
- Personalepolitik, herunder rygepolitik, løn-, integrations-, syge-, fraværs- og misbrugspolitik
- Forsikringspolitik
- Arbejdsmiljø og sikkerhedsorganisation
- Øvrige gældende retningslinjer
- Brugerinformation
- Ressourcetildeling til daginstitutioner (administrationsgrundlaget)
- Retningslinjer for legepladssikkerhed
- Leder- og Læringskodeks
- Herningmodel Dagtilbud
- Antimobbestrategi
- Inklusionsstrategi
- Strategi for læring med IT og medier 0 – 18 årige
- Strategi- og handleplan for dyskalkuli og matematikvanskeligheder 0-18 år
- Strategi- og handleplan for dysleksi 0-18 år
- Strategi- og handleplan for matematik og natur 0 – 18 år
- Strategi- og handleplan for sprog og læsning
- Strategi- og handleplan for Uddannelse og Job

Alle daginstitutioner kan få administrativ, juridisk og pædagogisk vejledning og sparring af Herning Kommunes administration i alle spørgsmål vedrørende driften af daginstitutionen.

Herning Kommunes visioner

I tråd med intentionerne i Børne- og Ungepolitik vil Herning Kommune arbejde for:

- Dannelse
- Leg, læring og trivsel
- Forældre og netværk
- Vores fælles børn og unge

Værdigrundlag for Dagtilbud for Børn

Fundamentet i kontrakten er Herning Kommunes 4 centrale værdier Udfoldelsesfrihed, Økonomisk sans, Professionalisme og God dømmekraft, der er retningsgivende for arbejdet internt i organisationen og i forholdet til borgerne.

Center for Børn og Læring har med udgangspunkt i Herning Kommunes værdier udarbejdet følgende værdigrundlag for områdets arbejde. De 4 værdier er også grundlag for ledelsens arbejde i det enkelte dagtilbud.

Udfoldelsesfrihed <ul style="list-style-type: none">• Vi udviser respekt for den enkeltes pædagogiske praksis.• Vi sætter handling bag ordene og vi handler i "god tro"• Vi handler i loyalitet overfor de aftalte mål og rammer• Vi har frihed til at vælge og prioritere bygget op på etik og moral.	Professionalisme <ul style="list-style-type: none">• Vi er loyale overfor trufne beslutninger• Vi udvikler vores faglige kompetencer og anvender evidensbaseret viden, refleksion, dokumentation og evaluering.• Vi har visioner som opfyldes ved at vi har defineret klare mål• Vi løser opgaverne ud fra en etisk holdning.
Økonomisk sans <ul style="list-style-type: none">• Vi er økonomiske fremtidsorienterede• Vi udviser økonomisk ansvarlighed• Vi sikrer bæredygtige enheder med synlig kvalitet• Vi udfører målstyring med respekt for den enkeltes disponering.	God dømmekraft <ul style="list-style-type: none">• Vi har situationsfornemmelse og vi lytter, går i dialog og melder klart ud• Vi løser opgaverne med høj faglighed og kvalitet• Vi holder fast i vores værdier• Vi handler velovervejet og velbegrundet med den fornødne viden og indsigt.

Daginstitutionerne opfordres til at kunne rumme disse inden for værdigrundlaget for daginstitutionen.

Desuden de 6 fokusområder i CBL - Lederkodeks:

- Fokuserer ambitiøst på resultater og effekter
- Handler klogt i menneskelige relationer
- Understøtter og udvikler konstruktive læringsfællesskaber
- Skaber klarhed om kerneopgaven
- Fokuserer på handlekraft
- Praktiserer insisterende involvering

Værdigrundlag for Børnehuset Stjernen

I Børnehuset Stjernen er følgende værdigrundlag udtryk for daginstitutionens overordnede ramme i tilknytning til det daglige arbejde. Værdigrundlaget er uddybet på daginstitutionens hjemmeside.

I Børnehuset Stjernen er udvikling af personlige og sociale kompetencer det pædagogiske fundament og legen det primære redskab hertil.

Vi gør alt for at trykthed, nærhed og omsorg bliver en integreret del af børnenes hverdag.

Børnehuset Stjernen arbejder med pædagogisk idræt som gennemgående metode.

Vi mener, at det er ethvert barns ret at få lov til at boltre sig i naturen, derfor er det vigtigt for os at komme på ture ud af huset.

Vi giver plads til, at børnene kan lade deres fantasi flyve frit.

Vi tror på at uforstyrret fordybelse, i hvad end det enkelte barn må have interesse for, er en væsentlig faktor for barnets velvære - at børnene får lov til at være kreative og gøre deres egne erfaringer er et must.

Hos os er de menneskelige værdier i højsædet!

Leg

Legen er børnenes vigtigste aktivitet. Igennem legen oplever og indtager børnene verden, og igennem legen erfarer børnene sig selv og hinanden. Leg er med til at styrke fællesskabet og børnenes indbyrdes relationer. Leg udvikler børnenes fantasi, kreativitet, tolerance og fremmer demokratiske spilleregler.

Bevægelse

Gennem bevægelsen styrkes børnenes grov- og finmotorik, og deres sanser udfordres. En velfungerende motorik fremmer børnenes forudsætninger for at udvikle sig og lære nyt.

Idræt

Idræt har fascinationskraft og konkurrenceelementer, der virker motiverende og udfordrende for børnene. Igennem idrætten lærer børn at forstå, følge og udfordre fælles regler og børnene får erfaring med egne og andres styrkesider og begrænsninger. Herigennem vokser forståelsen og tolerancen af forskellighed.

Sundhed

Sundhed er en tilstand af fysisk, psykisk og socialt velbefindende. Ved at fokusere på børnenes sundhed og fremme gode vaner omkring bevægelse og kost, skaber vi harmoniske børn med livsglæde og overskud i hverdagen.

Pædagogiske principper og metoder

Leg og læring – krop og bevægelse er uadskillelige størrelser. Barnet oplever sig selv og sin krop ved at bevæge sig, ligesom det oplever og erfarer verden gennem kroppen og sanserne. Når barnet bruger sin krop stimuleres deres sanseapparat og de lærer nyt – vi ønsker derfor at barnet skal være aktiv så længe som muligt både indenfor og udenfor. Barnet skal gynge, hoppe, hinke, løbe, tumle, klatre osv. hver dag. Barnet leger og lærer ved at udfolde sig på de præmisser som er typiske for dets alderstrin.

Læring er en proces hvor barnet tilegner sig viden og kunnen gennem de erfaringer, det gør sig i samspil med andre – altså i legen. Barnet er kompetent og kan være sin egen lærer, ligesom det kan lære gennem andre børn og ved at spejle sig i de voksne. Vi skaber derfor rammer for børnene, der tilgodeser både strukturerede aktiviteter og muligheden for selv at vælge og for at udfolde sig frit. De voksne respekterer børnenes leg og fungerer vejledende, inspirerende og støttende. De voksne er opmærksomme på at være gode identifikationsmodeller for børnene, de deltager og handler aktivt, de udforsker verden sammen med børnene og er opmærksomme på det enkelte barns ønsker og behov.

Dialogmodel

Kontrakten er grundlaget for dialogen mellem politikere, administration, daginstitutioner og forældrene om udvikling af daginstitutionens virksomhed.

Den løbende dialog om daginstitutionens udvikling og kontraktens indhold foregår i tæt samarbejde mellem

- MED-udvalg
- Forældrebestyrelsen
- Center for Børn og Læring
- Ledernetværksmøde med Center for Børn og Læring
- Dagtilbuddenes Samråd, rådgivende organ
- mv.

Dialog kan defineres som en lærende aktivitet, der indebærer effektiv ligeværdig kommunikation, og som inviterer til reaktion. Dialog er en samtaleform, hvor parterne sammen søger at udforske, udvikle og udveksle erfaringer med og holdninger til et område eller emne.

Herning Kommune ønsker at praktisere mål- og rammestyring af de kommunale opgaver. Mål formuleres på forskellige niveauer og angår indhold og serviceniveau. Årsbudgettet fastlægger kontraktens økonomiske rammer herunder lønsumsstyring. Resultat- og dokumentationskrav er også en del af rammestyringen og omfatter den årlige opfølgning på kvalitetsmål.

Nedenstående beskriver dialogen og sammenhængen til budgetlægningsprocessen.

Mødefora	Indhold af mødet
Børne- og Familieudvalget / Byrådet	<ul style="list-style-type: none">• Børne- og Familieudvalget og Byrådets behandling af kvalitetsrapporterne og der gives en tilbagemelding til dagtilbuddene.
Kontraktmøde mellem Center for Børn og Læring samt daginstitutionsledere og bestyrelsesformænd	<ul style="list-style-type: none">• Drøftelse af indholdet i kontrakten herunder daginstitutionens værdigrundlag. Der tages nyt tema op hvert år til drøftelse.
Samrådsmøde for dagtilbud i Center for Børn og Læring	<ul style="list-style-type: none">• Der foretages en tematiseret drøftelse på baggrund af en samlet oversigt af kvalitetsrapporterne• Budgetdrøftelser• Øvrige tiltag• Aktuelle emner som der er fokus på
Tilsyn	<ul style="list-style-type: none">• Kontraktmøder• Pædagogisk tilsyn• Økonomisk tilsyn• Herning Kommunes Tilsynsenhed
Ledermøde	Ca. 10 møder årligt
Temamøde	Et antal pædagogiske temadage pr. år.

Tilsynet i dagtilbuddene

Herning Kommune har jfr. Dagtilbudsloven og Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område en lovmæssig forpligtelse til at føre tilsyn med de tilbud, der er omfattet af Dagtilbudsloven. Tilsynsforpligtelsen varetages af Tilsynsenheden og Center for Børn og Læring.

Personaleforhold

Den til enhver tid af Herning Kommune gældende personalepolitik skal overholdes, såfremt den selvejende daginstitution ikke selv har udarbejdet egen personalepolitik under skyldig hensyntagen til Herning Kommunes personalepolitik.

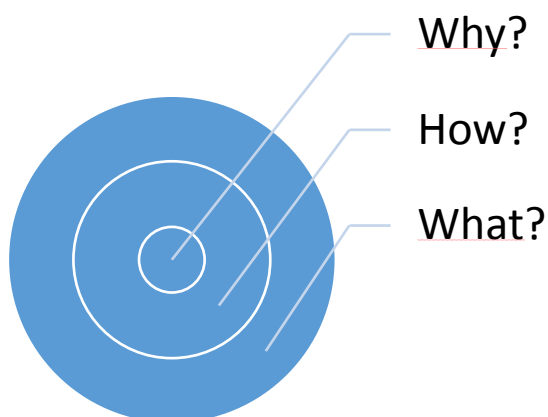
DEL III

Mål og principper for læring i dagtilbud i Herning Kommune:

- Dagtilbudsledelsen skal have fokus på kerneopgaven. Daginstitutionslederen har det overordnede ansvar for fx. drift, økonomi, visioner, og det generelle ansvar for dagtilbuddets virke. Den pædagogiske leder har ansvaret for den pædagogiske udvikling og læreplaner. Den pædagogiske leder er også gennem sit ansvar for personalet med til at sikre en tydelig og sikker fremdrift af kvaliteten i dagtilbuddet.
- Den data pædagoger og ledere genererer i dagtilbuddene giver mulighed for at følge progressionen for både det enkelte barn, men også hele daginstitutionen. Denne systematiske brug af data er ligeledes med til at understøtte pædagogerne i deres tilrettelæggelse af den pædagogiske praksis, hvor den pædagogiske ledelse har skabt grobund for at pædagogernes professionelle dømmekraft kan komme i spil, og hvor forældrene inddrages som en vigtig samarbejdspartner.

The golden cirkel: Why, how and what?

Det er vigtigt, at pædagoger og ledere kan nå frem til et 'why' og stille sig selv det spørgsmål, for dermed at være tydelig og konkret i, hvorfor de handler som de gør, men også hvordan det kan være med til at opkvalificere den pædagogiske praksis.

Pædagogiske læreplaner

Af dagtilbudsloven fremgår det, at alle dagtilbud skal arbejde ud fra en pædagogisk læreplan med følgende tematikker:

- Alsidig personlig udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Kultur, æstetik og fællesskab
- Natur, udeliv og science
- Social udvikling

Temaerne skal ses i sammenhæng, hvor det pædagogiske grundlag skal være gennemgående, på tværs af alle temaer og være udgangspunkt for tilrettelæggelsen, udførelsen og evalueringen af læringsmiljøerne.

I Herning Kommune arbejder vi ud fra følgende fokuspunkter under hvert læreplanstema:

- Alsidig personlig udvikling:
 - At læringsmiljøet understøtter børnenes udfoldelse, udforskning, samspil og leg
 - At de tager afsæt i de to overordnede politiske mål:
 - alle er en del af fællesskabet
 - alle skal blive så dygtige de kan
- Kommunikation og sprog
 - At læringsmiljøet understøtter den sproglige udvikling og børnenes progression
 - At den målrettede understøttende indsats er dialogisk læsning
- Krop, sanser og bevægelse
 - At læringsmiljøet ude og inde understøtter børnenes motoriske og sanselige udvikling – herunder også at invitere barnet til at få kropslige erfaringer
 - At børnene har fysiske aktivitet hver dag
- Kultur, æstetik og fællesskab
 - Alle børn skal være en del af fællesskabet og Herning Kommunes inklusions strategi indtænkes
 - At dagtilbuddene i Herning Kommunen i arbejdet med den pædagogiske læreplan skal overveje, hvordan lokalsamfundet kan inddrages i arbejdet med at skabe stimulerende pædagogiske læringsmiljøer for børnene. Fx biblioteker, museer, idrætstilbud, musikskoler, plejehjem, erhvervslivet, andre dagtilbud m.m.
- Natur, udeliv og science
 - At læringsmiljøet ude og inde understøtter kendskabet og lysten til at undersøge og udforske
 - At børnene får mulighed for at stifte bekendtskab med og anvende forskellige teknologiske redskaber
- Social udvikling
 - At alle skal være en del af fællesskabet og veje til målet,

Ressourcetildeling

Kapitel 1. Typer af daginstitution- SFO- og klubtilbud

Type	Alder	Bemærkninger
Vuggestuer (VG)	0 til 2,9 år	Forudsættes at kunne modtage børn i alderen fra 0 til 2,9 år
Børnehaver (BHV)	2,9 år til skolestart	Forudsættes at kunne modtage børn i alderen fra 2,9 år og som hovedregel indtil 1. juni det år barnet starter i skole. Der kan dispenseres fra dette.
Aldersintegrerede daginstitutioner (AI)	0 til 5 årige	Forudsættes at kunne modtage børn i alderen fra 0 år og indtil 1. juni det år barnet starter i skole. Der kan dispenseres fra dette.

Kapitel 2. Åbningstid og pladstyper

Den årlige åbningstid for en fuldtidsplads er følgende,

0 til 5 årige	Den årlige åbningstid for en fuldtidsplads i daginstitution er 50 timer pr. uge. F.eks. er der helligdag en torsdag, så falder disse timer væk.
Mulighed for kombinationstilbud og deltidspads	<u>Kombinationstilbud:</u> Består af en deltidspads i et dagtilbud i kombination med et tilskud til en fleksibel pasningsordning. <ul style="list-style-type: none">• Gælder for forældre med dokumenteret arbejdsbetinget pasningsbehov, der ligger uden for dagtilbuddenes almindelige åbningstider.• Kombinationstilbuddet må ikke overstige 50 timer. <u>Deltidspads:</u> Gælder for forældre på barsels- eller forældreorlov <ul style="list-style-type: none">• Deltidspadsen kan bruges til husstandens øvrige børn i aldersgruppen 26 uger indtil skolestart.• Deltidspadsen er på 30 timer og kan bruges i dagtilbuddets åbningstid

Kapitel 3. Budgettildeling

3.1. Budgettildeling

DagInstitutionen er omfattet af de kommunale retningslinjer for ressourcefordeling, herunder de politiske beslutninger, som løbende regulerer ressourcefordelingen og fleksible børnetal i daginstitutionen. Ressourcefordelingen følger gældende administrationsgrundlag, som gælder for både selvejende og kommunale daginstitutioner. Administrationsgrundlaget angiver hvilke bevillinger der kan gives til daginstitutionen. Det gældende administrationsgrundlag, kan findes i CBF-Info.

Daginstitutionen er forpligtet til, at overholde det til enhver tid gældende budget. Alle daginstitutionens konti indenfor serviceområde 10 er dog indenfor rammen, og eventuelt over/underskud vil blive genbevilget efterfølgende år. For at sikre budgetoverholdelse, skal der løbende foretages budgetkontrol efter retningslinjer angivet af kommunen.

3.1.1 Daginstitutioner

For daginstitutioner tilrettes den barnsbestemte tildeling i såvel op- som nedadgående retning, i overensstemmelse med det aktuelle antal indskrevne børn i de respektive aldersgrupper ultimo året.

3.1.2 Særligt personale

Efter konkret politisk beslutning kan der tildeles ressourcer til ansættelse af særligt personale, eksempelvis fysio- eller ergoterapeuter. Daginstitutionen kan ansætte administrativt personale til varetagelse af daginstitutionens administrative opgaver. Udgifter til administrativt personale afholdes indenfor de tildelte ressourcer.

Kapitel 4. Sammensætning af pædagogisk personale

Den enkelte daginstitution fastsætter efter egen afgørelse, og efter forudgående drøftelse i MED-udvalg samt bestyrelse, fordelingen mellem pædagoger og pædagogmedhjælpere. Daginstitutionen har adgang til at etablere kombinationsbeskæftigelse i henhold til indgåede aftaler mellem de respektive forhandlingsberettigede organisationer.

Personalesammensætningen skal udmøntes på en sådan måde, at daginstitutioner til stadighed kan efterleve opfyldelse af fastsatte mål og ydelser, såvel kvantitative som kvalitative.

Kapitel 5. Ændringer mv.

Dette dokument tilrettes årligt i forbindelse med budgetvedtagelsen eller i forbindelse med øvrige ændringer, der måtte besluttes i Børne- og Familieudvalget, Økonomi- og Erhvervsudvalget eller Byrådet.

Herning Kommunes indkøbspolitik

Indkøbspolitikken i Herning Kommune er gældende for alle kommunens afdelinger, forvaltninger, skoler, plejehjem, biblioteker, daginstitutioner og øvrige institutioner.

Indkøbspolitikken omfatter ud over Herning Kommunes egne institutioner også alle selvejende daginstitutioner, som har kontrakt/driftsaftale med Herning Kommune.

Indkøb i Herning Kommune foretages ud fra forretningsmæssige kriterier, hvilket indebærer en helhedsvurdering af de juridiske og kommercielle forhold, herunder parametre som f.eks. pris, kvalitet, miljø, og service.

Alle ansatte, der foretager indkøb, er ansvarlige for at indkøb sker i overensstemmelse med Herning Kommunes indkøbspolitik.

Tillæg: Sprogvurdering og sprogstimulering af børn i dagtilbud i Herning Kommune

Formålet med sprogvurdering og sprogstimulering er at understøtte børns sproglige og kommunikative udvikling. Sprogvurderingen skal således anvendes til at identificere børns sproglige udfordringer, men skal også bidrage til, at tilrettelægge og målrette sprogstimuleringen i dagtilbuddet.

jf. Dagtilbudsloven § 11 skal sprogvurdering af 3-årige børn finde sted, i alderen omkring 3 år.

Løbende vurdering af børnenes sproglige udvikling besluttet af daginstitutionsledere i Herning Kommune

I Herning Kommune sprogvurderes alle børn ved 2 år, 3 år og 5 år – samt ved 4 år hvis et barn i 3 års vurderingen er placeret i en særlig eller fokuseret indsats.

Sprogkonsulenten i Center for Børn og Læring kan involveres med henblik på evt. sparring om den målrettede sprogindsats.

I Herning Kommune anvendes Socialministeriets sprogvurderingsmateriale, *Sprogvurdering 3-6*, IT understøttet af Rambøll "Hjernen&Hjertet", samt Sprogtrappen ligeledes understøttet af Rambøll "Hjernen&Hjertet".

Flersprogede børn i dagtilbud i Herning Kommune

Der tildeles resurser til § 11-sprogstøtte (ved indsatsgruppe: særlig eller fokuseret) til flersprogede børn fra sprogvurderingsdatoen og indtil barnet udmeldes af dagtilbuddet. Resurserne tildeles til dialogisk læsning under henvisning til metodehæftet *Dialogisk oplæsning for småbørn med dansk som andetsprog*.

Konsulent i Center for Børn og Læring vil på baggrund af sprogvurderingsresultater registreret i Hjernen&Hjertet overføre resurser fra Center for Børn og Læring til dagtilbuddet for 1. halvår primo juli måned og 2. halvår primo januar måned beregnet på grundlag af antallet af børn og gennemsnitslønnen for en pædagog.

Definition af flersprogede børn

"Ved tosprogede børn forstås børn, der har et andet modersmål end dansk, og som først ved kontakt med det omgivende samfund, eventuelt gennem skolens undervisning, lærer dansk". (Jf. Bekendtgørelse om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog § 1 stk. 2)

Organisering af § 11 sprogstøtte

Dagtilbudslederen har ansvar for, at sprogarbejdet prioriteres i dagtilbuddet som helhed, bl.a. ved at støtte op om sprogvejlederens arbejde. Den pædagogiske leder har ansvar for, at sprogstimuleringen kan finde sted på lige fod med daginstitutionens øvrige aktiviteter. Sprogstimulering er derudover et fælles ansvar for alle ansatte i daginstitutionen.

Planer og mål i (sprog)pædagogisk arbejde

Læsegrupper anbefales sammensat af børn, der ud fra sprogvurderingen ligger på samme niveau.

Pladsantal, åbningstimer og aldersgrupper

Kontrakt mellem Herning Kommune og den selvejende daginstitution Børnehuset Stjernen gældende fra 1. august 2019.

Ændringer af børnesammensætning sker efter forhandling og vurdering af:

- pladsbehovet
- daginstitutionens indretning

Det samlede maksimale antal børn som daginstitutionen samtidigt kan modtage:

Skema 1	Maksimale antal børn som daginstitutionen kan modtage
Aldersgruppe	
0 – 5 årige (indtil skolestart)	192

Det samlede maksimale antal børn, inden for nedenstående aldersgrupper, som daginstitutionen samtidigt kan modtage:

Skema 2	Maksimale antal børn, som daginstitutionen kan modtage inden for den enkelte aldersgruppe.
0 til 2 år og 9 måneder (vuggestue)	42
2 år og 9 mdr. til 5 år (indtil skolestart)	150

Antal m² opmålt i daginstitutionen

Der er følgende m² til rådighed i daginstitutionen til de enkelte børnegrupper, når den samlede børnegruppe er til stede (ekskl. busnormering)

Børnegruppe	m² til rådighed	Antal børn i forhold til antal m²	Øvrige pladser f.eks. i bus m.v.
Vuggestue	126	42	
Børnehave	*		
I alt			

Evt. bemærkninger

* Børnehaven er funktionsopdelt og de har mange værksteder/specialrum og fællesrum til rådighed. Børnehaven har 150 garderober (+ 50 til førskolebørn) til rådighed. De kan rumme op til 160 børnehavebørn

Herning den _____

Formand for den selvejende daginstitution
Børnehuset Stjernen

for Herning Kommune
Center for Børn og Læring